

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta 5.—
1/4 „ 2.50

Posamične številke stanajo 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 88.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanec se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin., vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Iz tužne Istre.

Šest let, odkar so se vršile zadnje splošne volitve v istrski deželni zbor, hode kmalu pri kraju. Govorilo se je mnogo, da bode deželni zbor razpuščen še pred pretekom te dobe, in da se uvede komisarijat. Razpravljalo se je o tem nedavno v listih, a vse je namah potihnilo. Temu se tudi ni čuditi; kajti vsakdo, ki razmere v deželi količkaj dobro pozna, ve, da naši vladi manjka poguma, da bi se odločila do kakih izrednih odredb napram sedanjim deželnim gospodarjem v Istri. Saj so se naši poslanci čutili svojčas primorane, zahtevati od centralne vlade garancijo, da se ne bode tuja t. j. italijanska vlada vmešavala glede Istre v stvari, ki zadevajo edinole avstrijsko vlado in prizadete narode. Te garancije seveda niso dobili. Postopanje italijanske vlade in naše centralne vlade v stvari znanih odredb tržaškega namestnika tudi priča, da je vpliv italijanske vlade na našo, kar se tiče naših primorskih Italijanov, še vedno precej močan.

Tako imamo pričakovati za prihodnje leto najbrže nove deželnozbornske volitve. Pri sedanjem volilnem redu, ki je sicer plod kompromisa, pa ni upati, da bi se število slovanskih zastopnikov pomnožilo. Nove volitve bi postavile poslance zopet tje, kjer so bili pred šestimi leti.

Na drugi strani pa se vsestransko čuti velikanska gospodarska škoda, ki jo ima vse prebivalstvo brez razlike narodnosti v deželi od nedelovanja deželnega zbora. Nekí odlični Italijan, ki so mu dobro znane deželne in občinske finance v Istri, mi je živo slikal vso škodo, ki jo trpe dežela, občine in razne korporacije, ker deželni zbor ne deluje, in pristavil, da tako ne more iti dalje, ter da v deželi vse hrepeni po trenutku, ko se bode sklenil med obema narodnostima konečni kompromis.

Italijani zatrjujejo, da so pripravljeni vsak čas pripoznati hrvatskemu in slovenskemu jeziku v deželi popolno enakopravnost in da v tem oziru ne delajo nikake ovire kompromisu. Največja zapreka sklenitvi kompromisa je vprašanje delitve občin. Kmetkega italijanskega prebivalstva v Istri skoro ni. Italijani živijo večinoma v mestih, ki jih obdaja od vseh strani slovansko kmetško prebivalstvo, ki so je izžemali in je še danes v veliki meri izžemajo. Dokler je to slovansko prebivalstvo tavalno v popolni temi in videlo v svojem izžemovalcu višje bitje, se je slepo pokorilo v vsakem oziru ukazom italijanske gospode iz umazanih benečanskih gnezd, ki tvorijo istrska mesteca. Takrat je kazalo italijanski gospodi ustvariti velike občine, katerih središča so njih mesteca, kjer se nahajajo tudi vsi uradi. Danes, ko se slovansko kmetško ljudstvo, dasi počasi, a vendarle vidno, probuja, pa nastaja nevarnost, da preidejo skoro vse občine v Istri v slovanske roke. Italijanov je strah. Zaradi tega bi radi sedaj občine razdelili in italijanske in slovanske. Pri tem pa dokazujejo, da so prav zakrknjeni stari grešniki, ki na kako noboljšanje skoro niti misliti ne morejo. Priklopili bi radi svojim mestecem najlepše dele slovanske okolice, dočim bi hribe in Kras velikodušno prepustili Slovanom. Ne samo, da bi take njihove občine uživale vse dobrote, ki jih imajo mesta od okolice, še na desetisoče slovanskih duš bi radi za vedno spravili v svojo sužnjost.

Take njihove želje in želje seveda niso našle pri slovanskih zastopnikih po-

trebnega razumevanja. Zato tudi dosedaj do kompromisa ni prišlo. Ali pa sploh pride do kompromisa, je veliko vprašanje. Istrski Italijani so, kakor že gori rečeno, že prestari grešniki, da bi se izpreobrnili. Ako bi konečno vendarle privolili v pravičen in pošten kompromis, bi se človeku skoro zdeli kakor tista stara baba, ki ji je pri osemdesetih letih nov zob zrastle.

Rekel sem že gori, da v Istri skoro ni italijanskega kmetškega prebivalstva. Da je pa še danes veliko občin v italijanskih rokah, ki štejejo po veliki večini slovansko prebivalstvo, je krivo na eni strani pomanjkanje slovanske posvetne inteligence na deželi, izobraženih in narodno zavednih posestnikov in slovanskih ljudskih šol, na drugi strani pa gospodarska zaslužjenost in pogubonosno delovanje društva »Lega Nazionale«. Ni dolgo tega, ko je bilo v listih čitati o kazenskem procesu proti nekemu učitelju tega društva, ki je v čisto hrvatskem Sovinjaku v bužetskem okraju pri hrvatskem cerkvenem opravilu demonstrativno s hrvatskimi učenci svoje italijanske šole z latinskimi ohranilo italijanskim petjem motil cerkveno opravilo. Lahko rečemo, da v Istri niti ena šola društva »Lega Nazionale« ni namenjena otrokom italijanske narodnosti. Nasprotno se morajo naši zastopniki z vsemi silami bojevati za ustanovitev najpotrebnejših slovanskih ljudskih šol in dajati Italijanom še koncesije za to.

Kaj čuda, da je pri tem težko misliti na kak pošten kompromis!

Italijani v Istri se danes nahajajo skoro v enakem položaju, kakor so se nahajali moravski Nemci pred sklenitvijo sporazuma s Čehi, samo še v malo slabšem. Moravski Nemci so bili prej v večini v deželnem zboru in odboru. Odstopili pa so večino Čehom, privolili celo v znano »lex Perek«, a pridržali so si pravice, ki jim zagotavljajo njihovo narodno eksistenco, in ki jih varujejo, da jim češka večina ne more blizu, ko gre za vprašanja, ki se tičejo edinole njih. Moravski Nemci so uvideli, da ne gre, da manjšina zapoveduje večini prebivalstva v deželi, in da mora njihovo gospodstvo v deželi slej ali prej prenehati. Uvideli so to in so podali Čehom roko k poštenemu kompromisu. Pogrli so slino, ki so se jim cedile po čeških dušah in prenehali z nasilno germanizacijo, ker so se pač prepričali, da mečejo denar skozi okno, ker so bili njihovi vspehi le hipni in brez trajne vrednosti. Posvetili so radi svoje delo sebi, da dvignejo sebe gospodarsko, kulturno in socialno, in da ohranijo to, kar imajo, ne pa da segajo po tem, kar ni njihovo.

V to vlogo bi se morali konečno enkrat tudi naši istrski Italijani zamisliti. Imajo dovolj vzpodbuje za to v svoji lastni deželi. Pomislijo naj, koliko brezpotrebne denarja so potrosili za rajnega dr. Krstiča in njegove agitacije v Liburniji, a vse brez kakega trajnega vspeha zase. V Ičićih v občini Veprinac se nahaja blizu morske obali krasna stavba, ki jo je svoj čas italijanski občinski odbor s pomočjo deželnega odbora sezidal za občinske urade in — Legino šolo. Danes se nahaja v njej hrvatski občinski urad in — šola slovanske istrske šolske družbe. V Moščenicah se umetno do priložnih občinskih volitev še vzdržuje italijanska večina v občinskem odboru, ki pa hrvatski razpravlja, ker italijanskega ne zna. Stebri italijanaštva v Lovranu tudi padajo. In tako bode vsa Liburnija v dogled-

nem času očiščena kljub ogromnim svotam, ki so jih Italijani vrgli za agitacijo v njo.

Ali ni vse to glasen memento, da je treba istrskim Italijanom kreniti na povsem druga pota, ko itak sami vidijo, da se jim majejo tla pod nogami?

Res je, da vse v deželi hrepeni po trenutku, ko se bode sklenil konečni sporazum med obema narodnostima v tužni deželi istrski, ki potrebuje narodnostnega miru bolj ko katera druga, ker je v gospodarskem oziru najzanemarljivejša dežela v državi. Videli pa bomo v doglednem času, ali ima sedanja umetna italijanska večina v deželnem zboru kaj smisla za pravo razumevanje položaja. Po dosedanji izkušnji bi se kaj takega težko dalo pričakovati.

XXX

Na tleh leže slovenstva stebri...

Pred sto leti je zapel Vodnik svojo nesmrtno odo »Ilirija oživljena«, danes bi pa moral vstati pesnik in zapeti tužno pesem o umirajočem slovenstvu, tako da leč smó padli.

V času ustavnih bojev v letu 1848. je vstala naša zahteva o Zjedineni Sloveniji, doba taborov jo je uveljavila pri vseh slojih slovenskega naroda, danes pa imajo k večjemu pogum dijaki izreči to našo pravično in staro zahtevo, tako zelo nas je usužnjil vladni bič. Kje najdete pri slovenskih vodilnih strankah politike, ki bi smotreno delovala za ujedinjenje Slovencev, pred očmi nam umira naš slavní Korotan in vsi vemo, da ga reši le ujedinjenje, a vodilna stranka žrtvuje interese slovenskega naroda svojim strankarskim, kakor kaže leto 1907. V domovini pa se niti ne zgane in ta kruta škoda slovenstva je dovoljena.

Še pred dobrimi petdesetimi leti smo imeli nekaj slovenskega vseučilišča, v dobi taborov je bila to glavna točka shodov, danes ne skliče nobena politična stranka shoda za slovensko vseučilišče in dijaštvo prireja zaman shode, da bi zbudilo ljudstvo, ker čisto smo izgubili smisel za naše glavne zahteve. Še več. Danes dobimo ljudi, ki bodo z vso resnostjo trdili, da ne rabimo slovenskega vseučilišča, da bi postali naši dijaki neumni, da bi pogrešali širokega obzorja, če bi posečali slovensko vseučilišče v Ljubljani. In vendar se isti ljudje ne zgražajo nad Gradcem, ki je le malo pred Ljubljano a zato pogreša, kar ima Ljubljana, da je središče naroda. Seveda danes le v mali meri. Slovensko vseučilišče kaže, da deloma politiko brez cilja, da nimamo več zvezde vodnice in da nas lahko doleti ista usoda ko Prešernovega ribiča.

S kako energijo so včasih nastopali slovenski politiki za slovensko nadsodišče v Ljubljani, danes pa more vlada nemoteno postaviti ra čelo ljubljanskega sodišča Nemca in Slovenija ne vzdigne roke, da bi udarila po krivcih. In pogledmo kamorkoli, povsod vidimo, da smo zgubili cilj in da v sled tega padamo in če pogledamo v zgodovino, vidimo, da padamo brez potrebe.

Ali najhujše je to, da ne padamo samo v narodnem oziru, da gre živa ljudska sila v nič. Tam, kjer padamo najslabše, tam to tudi najbolj vidimo. Zornje Korosko, slavno po svojih kroljih in kretenih izpodriva zdravi narod v Spodnjem Koroskem. Nemštvo in germanizacija korpumpira ljudi, da je grozno. Z vsakim novim renegatom nastane navadno nov

žganjar. In če pogledate v Ptujsko okolico, kjer trpi Slovenstvo na isti način, vidite, da degenerira narod grozovito, ker prejema z nemško narodnostjo obenem žganje, dasiravno je vsa okolica polna vina. In kje so naši protidurci!

Včasih so fivalili Slovence, da so gostoljubni narod, da ljubijo svoj dom, da delajo vsi za blagor družine, te lastnosti so bile steber slovenstva, danes pogledjte na severno mejo in videli boste renegata, ki s sekiro napade lastnega brata, ker je ostal zvest Sloveniji, danes pogledjte v Ptujsko okolico in našli boste učiteljico, ki zaman išče proti plačilu hrane in stanovanja. Pa naša slovenska Kranjska, ali ne kaže vse polno razbitih domov, pa se potem čudite, če na Kranjskem ječi slovenstvo! Stebri slovenstva leže na tleh, naše oko pa se zaman ozira po tistih, ki hočejo na novo postaviti dom. steber naroda.

V šoli deklamiramo Svetopolkovo oporoko, deklamiramo Prešerna in ž njim vzklikamo žalostni, kako strašna je slepota človeška, da brat mori brata, pa že davno se učimo vse le za šolo, nič nam ni mar življenje. Vidimo pred seboj rodoljube, ki tilho v srcu plakajo nad razdvojenostjo Slovenije, ki vidijo lek v slogi, pa jih glasni kriki okolice premotijo, da sami ne verujejo svojim sanjam. In vendar vejo, da je združen Sloven napadal Bizanc, da je bil Longobarde in Franke in da ni bil premagan od tujih narediv, temveč vsled lastnih bojev. A vsa zgodovina, vsi njeni zgledi so za nas izgubljeni, ker mi danes nismo več Slovenci, temveč le liberalci in klerikalci. Kar nam mar trpeča Slovenija, samo da ostane Ljubljana liberalna in da ostane Kranjska dežela klerikalna. Bratje kvišku srca, še drugi ideali so, ne zabite na svoje dolžnosti!

Saj bi tudi mi pozdravljali strankarstvo, če bi tekmovalo med seboj v blagor naroda, če bi se blestela na njih praporih »Združena Slovenija« in če bi stranke vzklikale vsako leto, zopet smo bližji našemu idealu. Ali daleč stran od ideala je naše strankarstvo, z neverjetno energijo nastopa tam, kjer je v škodo naroda, kjer je treba pobiti lastne brate in neverjetno usmiljeno je tam, kjer nastopa proti narodnemu nasprotniku. Povsod se širi lažikultura, prizanesljivost, robotost, surovost, borniranost, ker le malokateri nosi še v svojem srcu zvišeni cilj Združene Slovenije, ker le malokateri se je izognil slošni dekadenci in ohranil svoje srce čisto in neomadeževano.

Vsi, brez izjeme, vemo dobro, da ne sme iti tako naprej, da leže v kratkem ne le stebri slovenstva, temveč sploh vse slovenstvo na tleh, če ne najdemo v kratkem svoje zvezde vodnice in se ne ravnamo samo po njej. Vsi vemo, da je več ko skrajni čas — in zakaj ne zgrabimo, ali se hočemo na vsak način potopiti.

Bratje na dan, na delo, ker danes leže stebri slovenstva na tleh in v deželi Kranjski gospodari tujec!

Solun in Hamburg namesto Splita.

Razven Solunske luke, katero je Srbija doslej izrabljala v obilni meri za svoj izvoz in katera še poskoči v svoji vrednosti, ko se uredi srbsko pristanišče v Solunu in zboljšajo razmere na istočnih železnicah, nameravajo metropolitni krogi osigurati srbskemu izvozu še jedno s e v e r n o l u k o in v isti pridobiti kolikor mogoče večje ugodnosti za srbski izvoz.

V pondeljek, dne 1. decembra trg sv. Andreja.

Opozorjamo deželane, da imamo v Gorici slovenske trgovce in obrtnike!

Akoprav je Srbiji zajamčena jedna jadranska luka v Albaniji, je vendar gotovo, da poteče še mnogo časa, predno bo mogla Srbija izrabljati jo za svoje namene. Istotako Srbija ne pričakuje, da dobi za svoj izvoz jedno luko na dalmatinski obali, ki bi mogla odgovarjati njenim potrebam, ker ona išče tako luko, ki bo koristila njenemu izvozu in ne mara kake luke za luksus. Zato se Srbija pripravlja, da za svoj izvoz na jugu kar najbolj razvije Solunsko luko in da si istočasno zagotovi luko na severu. Kar se tiče te slednje, severne luke, so se srbski merodajni trgovski krogi odločili napotiti cel svoj izvoz na sever preko Hamburške luke, od koder se bo srbsko blago odpravljalo po morju na sever in v zapad.

V svrhu utrjenja še ožjih odnosov med Srbijo in Nemčijo, ki so se že tako jako povoljno razvili, napravi oddejni šef srbskega trgovskega ministerstva Marković v kratkem službeno potovanje v Berlin in Hamburg, da uredi vse kar potrebno za najugodnejši izvoz srbske robe preko Hamburga in za skorajšnje inavguriranje te nove izvozne srbske luke.

Tako zadene Avstrijo zopet velik udarec vsled njene politike proti Srbiji, ki jej prinese ogromno škodo. Ako bi bila mogla Srbija za svoj izvoz dobiti jedno avstrijsko luko na jadranski obali, bi se gotovo ne brigala Srbija ne za Solun ne za Hamburg, ker je Avstro-Ogrska najnaravnejša pot za njen izvoz na vse kraje. Ali je še čas ali ga ni več, da bi se preprečilo novo oškodovanje naše države? Najbrže ga ni. — Split je kakor ustvarjen za izvozno luko Srbije, ali naši diplomatje so ustvarjeni tako, da tega ne vidijo in bodo rajše pustili, da pojde srbska roba v daljnji Hamburg namesto v bližnjo Dalmacijo. Iz gole »naklonjenosti« naše do Srbije bo imela Nemčija velik dobiček, mi pa novo veliko škodo! Morda pa odstopimo kako luko roparskim Škipetarjem!

Goriški magistrat v hudih škripcih.

Kavalerijska vojašnica za en milijon in dve sto tisoč kron.

Nizjeavstrijska eskomptna banka na Dunaju zahteva od goriškega magistrata povrnitev zneska 800.000 K, katerega je bila posodila pred par leti za zgradbo kavalerijske vojašnice v Gorici. Banka zahteva denar nazaj in sicer do konca tekočega meseca. Ob enem je prišlo na dan, da je goriški magistrat najel takrat to posojilo brez potrebnega privoljenja od strani deželnega odbora. Občinski red goriškega mesta zahteva, da za vsako posojilo nad 6000 gold. je potrebno dovoljenje od deželnega odbora. Baje je takrat posredoval dr. Marani, takratni deželni odbornik. Posojilo je bilo ugodno, po 3 in pol odst. Mislili so tako-le po svoji glavi, da bo zadoščalo teh 800.000 K za vojašnico, toda stroški so rasti in rasti in 800.000 K je bilo kmalu pri kraju. Tu pa se je obrnil magistrat na deželni odbor za novo posojilo, ali ta mu je nasvetoval kontokurent, ker denar se je bil strahovito podražil vsled krize. In tako so plačevali in plačevali, narastla je nova svota na 400.000 K, tako da stane vojašnica en milijon in 200.000 K.

Vojaška oblast plačuje mestu najemnine okoli 37.000 K na leto: mesto plačuje od 800.000 K po 3 in pol, ali kako bi plačevalo, če bi bile obresti po 6 ali 7 od sto! Kakih 20.000 ali 30.000 na leto več! In kdo bo plačeval obresti od novih 400.000 K?

Občinski svet goriški je bil sklican sinoči na tajno sejo z dnevnim redom: »Izjava eskomptne družbe na Dunaju, da na noben način ne podaljša termina za povrnitev 800.000 K čez dan 30. novembra 1913 in predlog za preskrbitev denarja, da se more plačati ta dolg.«

V povedanom se zrcali zopet len kos lenega laškega gospodarstva v Gorici. Vojašnico začno zidati, ne da bi se natančno podučili o vsem potrebnem, imeli točne načrte in preskrbeli svet po primernih ceni, denar najamejo tako približno in brez potrebnega dovoljenja, potem pa zahtevajo v novo vojašnico kar en milijon in 200.000 K!

Vojaška oblast pravi, da ni nikdo zahteval od magistrata luksurijske vojašnice z velikanskimi troški in brez na-

črtov. — Tako malomarno pač, kakor je navada pri gospodujoči klikki, so se lotili dela in naprtili mestu nepotrebne velikanske troške. Če pojde tako naprej, pojde Gorica na boben.

Ali res ni med Lahi v Gorici pametnih in razsodnih mož, ki bi se z nami vred postavili po robu takemu katastrofalnemu gospodarjenju kilke, glede katere je zadnji čas, da se jej vzame iz rok gospodarstvo nad goriškim mestom!!

Denar so dobili. V seji sinoči so odobrili predlog za posojilo po 5.50% obresti in 1.1% provizije, da se more tako povrniti neizprosni eskomptni družbi znesek 800.000 K. — Toda koliko večje so obresti! Le plačujmo! — Gorica nima nobenega kredita več, to se je pokazalo z zahtevo posojila pri eskomptni družbi; tako daleč so jo zavozili oni na magistratu! Vprašamo: Koliko časa homo še mi meščani to trpeli in koliko časa še misli VLADA vse to mirno gledati?!

Volitev cestnega odbora za Goriško okolico.

Menda še ni bilo kmalu tako splošnega zanimanja za volitev cestnega odbora, ko včeraj, ko je volila Goriška okolica svoj cestni odbor. Pa saj ni čuda, ker volitev je bila principiellne važnosti, ali je bil uspeh samostojnih kandidatov in Slov. političnega društva v Gorici pri letošnjih deželnozbornih volitvah le hipen, ali pa je slonel na trdni podlagi. Izid volitev je pokazal, da stoji temelji Slov. političnega društva trdno, da uživa to društvo zaupanje in da bo morala nova struja še izvršiti vse polno reorganizacij, predno se bo mogla ponašati z enakim zaupanjem volilcev. Kako zanimanje je vladalo za volitev, priča najjasnejše dejstvo, da le 9 volilcev ni prišlo k volilni žari.

Volitev je otvoril ob 10 in pol deželnega odbornika namestnik dr. Karol Podgoršek, ki po pozdravu na volilce in ugotovitvi zadostnega števila volilcev prečita volilna določila.

Kot največjega davkoplačevalca imenuje predsednik g. Rudolfa grofa Coronini-Cronberg iz Šempetra, kot člana komisije pa še imenuje gospoda župana Antona Klančiča iz Podgore in gospoda župana Štefana Kavčiča iz Dornberga.

Nato odredi volitev, ki se vrši na ta način, da oddajajo posamezna županstva po abecednem redu svoje glasovnice.

Oddanih je bilo 142 glasovnic. Takoj pri prvem glasovanju so bili izvoljeni ti gospodje za odbornike:

1. Kofol Leopold, podžupan, Čepovan 88 glasov;
2. Lutman Andrej, župan, Štandraž, 78 glasov;
3. Furlani Fran, župan, Prvačina 74 glasov;
4. Saunig Ivan, župan, Bilje 74 glasov;
5. Klančič Anton, župan, Podgora, 73 glasov;
6. Obljubek Fran, župan, Kojsko, 72 glasov;
7. Jančič Miha, podžupan, Snežatno, 72 glasov.

Za namestnika je pa bil izvoljen g. Koglot Ivan, župan v Vrtojbi, 72 glasov.

Nato odredi g. predsednik ožjo volitev. V ožji volitvi za odbornike so bili gg.: Špacapan Fran, Ozellan, Pavletič Josip, Miren, Černic Fran, St. Peter, Prinčič Karol, podžupan Števerjan.

Za odbornika sta izvoljena, iz ožje volitve: g. Špacapan Franc, posestnik, Ozellan, 77 glasov in g. Pavletič Josip, podžupan, Miren, 75 glasov.

Za namestnika sta pa izvoljena g. Vuga Josip, župan, Solkan, 69 glasov in g. Žižmond Anton, podžupan, Vogrsko 66 glasov.

Novostruarji imajo med odborniki 1 člana in 1 člana med namestniki (Obljubek in Žižmond) vsi drugi so pristali samostojne narodne stranke. Slov. politično društvo v Gorici je vodilo te volitve in doseglo lep uspeh.

Novi cestni odbor si je svest svoje naloge in se potrudi delovati vsestransko v prid tudi onim občinam, ki nimajo zastopnika v novem cestnem odboru, pa so ga

na vsak način hoteli imeti. Ali v tem pogledu je nemogoče vstreči vsem, ker občin je 53, članov odborikov cestnega odbora pa 9. Bilo bi menda umestno poskrbeti za povišanje tega števila.

Nadejamo se, da bo delovanje cestnega odbora prav plodno; izvoljeni odborniki so dobri poznavalci cestnih razmer in moške, katerim je vsestranski blagor našega kmetja pri srcu.

Balkan.

Bolgarska. — Takoj, ko je bila preključena cenzura na Bolgarskem po nesrečni drugi balkanski vojni, se je vnela med bolgarskimi časopisi živahna polemika, kdo je kriv bolgarske nesreče. V začetku so bili glavni krivci le dr. Danev in Gešov, pa ko so začeli ti odgovarjati, so postala tudi napačna dejanja drugih očitna, dokler ni vse kazalo le na enega krivca — na sedanjega kralja Ferdinanda. Tedaj so ga začeli listi vehementno napadati, posebno novoustanovljeni list »Epoha«, in vedno jasnejše je postajalo, da se bo moral Ferdinand odpovedati prestolu. Ferdinand je že dolgo čutil, da ni varno, če ostane na Bolgarskem in zato je že pred meseci ušel na svoja posestva na Ogrsko. Takrat se je govorilo, da se odpove prestolu v korist svojemu sinu Borisu. Pa zadnja poročila vzbujajo z vso silo dvome, če bo sploh to mogoče, ker na Bolgarskem raste ogorčenje proti Koburžanom od dne do dne. Ferdinand je naprosil sedaj Genadieva, ministra zunanjih zadev, da posreduje za Borisa, pa poročila pravijo, da je to brezuspešno. Računati je torej treba na velike nihanje nemire na Bolgarskem. Volitve, ki se ravnokar vrše na Bolgarskem kažejo, da vladna stranka nima tiste zaslombe, na katero je računala. Gešov in Danev sta že izvoljena in opozicija bo zelo močna. Poleg Ferdinanda bo najhujše občutil poraz Koburžanov Berchtold, ki bo moral resignirati na vsako podporo od strani Bolgarov, ker so ti v jedru rusofilski, ker so Bolgari hyaležni Rusom za svojo osvoboditev.

Albanska dobi vladarja. — Vseh šest velesil je sprejelo kandidaturu princa Wieda za albanskega kneza. V kratkem mu ponudi posebna deputacija albanski prestol, nakar odide princ Wied v sredi tannaria v Albanijo »med svoje ljube ljudstvo«.

Darovi.

Za božičnico Ciril-Metodove šole na Blanciah v Gorici so darovali: g. prof. Seidl in soproga 20 K, družnica »Ljubljanske kreditne banke« v Gorici 20 K, g. dr. Treo 10 K, g. dr. Franko 10 K, g. dr. Pascoletto, c. kr. notar 10 K, g. dr. Podgoršek 10 K, g. N. N. 10 K, g. dr. Fran Gorik 7 K, g. Čibej, c. kr. notar 5 K, g. dr. Defranceschi 5 K, g. dr. Eržen 5 K, g. dr. Ivo Novak 5 K, g. dr. Medvešek 5 K, g. F. Valenčič, odv. koncipijent 5 K, g. dr. D. Puc 5 K, g. dr. Baltič 5 K, gospa Mozečič Antonija 5 K, gospa Šapla 3 K, g. Cažufura, dvorni svetnik in preds. sodišča 3 K, g. Rijavec Just 3 K, g. Kravos Ivan 3 K, g. Šaligaj 3 K, gospa Žnidarčič profesorjeva 3 K, g. Komac Adolf, c. kr. vadm. uč. 4, gospa Vovk Grozdana 2 K, g. dr. Sket 2 K, g. dr. Dorčič 2 K, g. dr. Žerjav 2 K, g. ca Eržen Milica 2 K, g. Fr. Tomišič, odv. koncipijent 2 K, g. dr. Piki 2 K, g. dr. Dermota 2 K, g. Žnidarčič, komisar 2 K, g. dr. Sket-ova 2 K, g. a Ulag Josina 2 K, g. a Cotič Ivanka 2 K, g. dr. Orel Vladimir, odv. koncipijent 1 K, g. Poljšak 1 K, g. Drufovka Franc 1 K, g. Fajgelj Kaletan 1 K, g. Kompara 1 K, g. Gilčvert 1 K, g. Škrabar 1 K, g. N. N. 1 K, g. a Saunig Kristina 1 K, g. a Gilčvert 1 K, g. a Klun 1 K, g. Jawurek 1 K, g. a Köstl Rezika 40 v, g. Ambrožič 20 v. Vrli rodoljubi iz Livade so se zopet izkazali z lepo vsoto 33 K in sicer so darovali sledeči gg.: Zadel Rada in Josip 4 K, Komac Marija 2 K, Kos 2 K, Lenard 2 K, Kodella 1 K, Novak 1 K, Ruđež 1 K 40 v, Kranjc 1 K, Virant Marija 1 K, Gorjan 1 K, Mikuš 1 K, Žagar 1 K, Kumar Avgusta 1 K, Tutta 1 K, Podgoršek 60 v, Makarovič Alojzija 1 K 40 v, Spazapan 60 v, Vittori 60 v, Čoš 60 v, Weber 60 v, Orel Marjetica 50 v, Bizjak 50 v, Sotler 50 v, Cigoj 40 v, Erjavec 40 v, Budilina 40 v, Dugar 40 v, Podbršček 40 v,

Sardoč 40 v, Čehovin 40 v, Kodrič Marjanček 40 v, Neimenovana 30 v, Jug 30 v, Rutar Anton 20 v, Micheli Ludovik 20 v, Kralj 20 v, Neimenovana 20 v, Neimenovana 12 v, Ušaj 1 K, Eicholzer 1 K. Vsem blagim darovalcem se toplo zalivaljuje odbor. Bog daj še obilo posnemalcev!

Domače vesti.

Osebna vest. — Vseučiliški docent g. dr. Bogumil Vošnjak biva že delj časa na Ogrskem v svrhu študij madžarskega državnega prava in se vrne začetkom decembra iz Budimpešte nazaj v Gorico.

Smrtna kosa. — V nedeljo zjutraj so pokopali na tukajšnjem pokopališču nesrečno Antonijo Humarjevo. Sočustvovanje je bilo veliko, žalost obča, to je pokazal tudi impozanten pogreb. Vse polno ljudstva se je nabralo, tudi italijanskega, v Raštelu in Stolni trg je bil poln, ko so nesli krsto v Stolno cerkev. Belo oblečene deklice so šle ob krsti, obilo vencev je bilo položenih na voz in nešnih v sprevodu. Obilo članov Sokola se je udeležilo pogreba. Venec, ki so ga položili člani in članice »Sokola«, je imel napis: »Vrli sestri zadnji Nazdar!« V cvetju je bila spremljana k zadnjemu počitku. — Raztelesenje se je izvršilo v mrtvašnici. Patrona jej je prodrla pljuča in srce in se je ustavila v hrbtni mišici; projektil je spravila sodnija. Omeniti moramo, da sta tudi tukajšnja laška lista »L'Eco« in »Corriere« jako sočutno in lepo se spominjala nesrečne ranjke.

Umrli je danes Cirilica dr. Ozvaldova v nežni starosti sedmih dni. — Družini naše sožalje!

V Gorici je umrl šolski svetnik E. Schreiber, bivši ravnatelj na tukajšnji realki. Pokojnik, rojen v Gorici, je poznal domače razmere; dasi ni bil kdo ve kako naklonjen Slovincem, vendar ne moremo govoriti o kakih krivicah, ki bi jih bil nam prizadjal. Kot šolnik je bil moč na svojem mestu: leta 1901. je šel v pokoj, nemalo vsled intrig nemško-nacionalnih profesorjev. Naj počiva v miru!

Usposobljenostne izpite za ljudske oziroma meščanske šole so napravili ti-le učitelji in učiteljice: S slovenskim učnim jezikom: Bajt Franc, Bernetič Franc, Bogataj Stanko, Bradaška Jožef, Bravničar Alojzij, Fiegl Roza, Godina Klara, Guanin Josio, Kafol Ciril, Križman Rožica, Kržišnik Fran, Lutman Valerija, Marcola Andrej, Novak Jakob, Ottavi pater Akvin, Palik Leopold, Pečenko Danijel, Perko Miroslav, Ravnikar Jožica, Sardoč Adam, Sivec Franc, Strajnar Ida, Trošt Jožef, Vonk Olga, Winkler Alfréd. — S slovenskim in nemškim učnim jezikom: Fischer Helena, Kobal Ivanka, König Pavla, Korenčan Franciška, Kratky Julijana, Maier Marta, Mayr Julij, Ropan Matilda, Rozman Marija (z odliko), Strauss pater Beno. — Z nemškim učnim jezikom: Baebler Emilija, Pock Margarita. — Z italijanskim učnim jezikom: Arming Stefanija, Bavea Marija, Bensa Peter, de Comelli Teodora, Delneri Paskva, Devetak Marija, Fabris Marija, Fabris Angela, Fabris Josipina, Falzari Ema, Feghissa Josip, Marega Adela, Marega Serafin, Marussig Marija, Medeot Terezija, Miani Attilij, Miceu Marija, Musig Marija, Rizzatti Marij, Spessot Hugon, Stanig Katarina, Tomasini Alojzij, Visintin Josipina, Vogrig Marija, Vosca Lucija, Ziani Ferruccio. — Za meščanske šole iz prve skupine: Bonatta Cezar (z odliko) n. uč. jez. in sestra Zofija Zigon (it. uč. jez.).

Predavanje prof. Seidla »O rastlinstvu naših Alp« je zopet napolnilo Trgovski dom. Saj je na tudi bilo vredno posetiti predavanje prof. Seidla. Le malo predavanj se odlikuje po tako vsesplošni vestnosti in temeljitosti, kot ravno predavanja prof. Seidla. In potem njegove krasne, jasne in v barvah bogate skioptične slike, ki so kazale lenoto rastlinstva Alp, pa tudi lenoto naše slovenske zemlje. O predavatelju je obravnaval v soboto rastlinstvo drevesnega pasa. Posebno zanimiva in poučna so bila njegova izvajanja, ko je pravil na kake načine se rešijo rastline najrazličnejših nevarnosti. Prihodnjič predava prof. Seidl o rastlinstvu v alpskem pasu. Teda pridejo na vrsto pla-

ninske in druge cvetlice. Najlepši del predavanja je torej še pred nami, na kar že danes opozarjamo občinstvo. Da je g. predavatelj za svoje lepo predavanje žel tudi obilo hvale, ni treba še posebej povdarjati.

Predavanje prihodnje soboto 29. t. m. ima naslov: «Na grobiščih prirode, slike iz življenske preteklosti naše zemlje», predava prof. dr. Pavel Grošelj. — Vir poezije je priroda. Ko napreduje spoznavanje prirode, teče tudi vir poezije obilnejše. Obenem s čudovitimi napredkom prirodnoznanstva, ki se je pojavil v zadnjih desetletjih, se je tudi pesniško naziranje o prirodi poglobilo; kakor še nikdar poprej. Žal, da se pesniška literatura marsikje še pomišlja; bi li nastopila nova pota. Niso pač vsi pesniki prirodnoznanstveno izobraženi, in miso vsi v javnost stopajoči prirodoslovci taki, da bi hoteli znanstveno vsebino, ki je sama na sebi dovolj zanimljiva, podrediti pesniški obliki. So pa tudi izjemno nadarjeni ljudje, ki spretno združujejo znanstveno vsebino s pesniško obliko. Ko smo čitali divne razprave, ki jih je priobčil prof. Grošelj v Ljublj. Zvonu, smo se vznemirili povpraševali, ali jih je napisal pesniško nadarjen prirodoslovec, ali prirodoslovno izobražen pesnik. Prof. Grošelj je dal predavanju, ki ga bo imel prihodnje soboto naslov, ki kaže, da je njegov namen, predložiti nam znamenite prizore iz geološke zgodovine naše zemlje v nakitu lepe oblike. Povrh še opremi predavanje s skioptičskimi slikami, ki jih je priredil posebej za to predavanje. Gospoda predavatelju smo hvaležni, da se potrudi k nam v Gorico iz Ljubljane in pričakujemo njegovo nam dobrodošlo predavanje z napetim zanimanjem.

Shod vsega slovenskega učiteljstva na Goriškem priredi okrajno goriško učiteljsko društvo v četrtek, dne 4. decembra 1913, v Gorici, pri »Zlatem jelenu« ob 10¹/₂ uri dopoldne po § 2 družbenega zakona. Dnevni red: 1. Gmotno stanje. 2. Predlogi.

Na slovenski gimnaziji v Gorici se je ustanovil **podporni zalog »Simon Gregorčič«** za uboge in pridne učence tega zavoda. Ne samo premožnejšim, ampak tudi nadarjenim revnim učencem naj se nudi prilika, obiskovati srednje šole in se izobraževati. To je namen tega društva. Da bo pa moglo delovati in podpirati, se obrača do vseh, ki imajo usmiljenje za pridne in revne učence, da pridejo društvu na pomoč. Članarina znaša letno 2 K, ustanovniki plačajo 20 K. Podpore bodo objavljene v letnih šolskih izvešilih, katero se bo poslalo vsem dobrotnikom, ki so plačali najmanj 5 K. Ne odtegnite nam svoje pomoči! Pri tej priliki se zahvaljuje odbor Centralni posojilnici za podporo v znesku 400 K, 300 K za nedotakljiv fond, 100 K za tekoče stroške in g. Teod. Hribarju, ki je daroval štirim učencem izgotovljene obleke. Odbor.

Jahač iz cirkusa pri kavaleriji v Gorici. — Med vojaki-novinci pri dragoncih v Gorici se je odlikoval posebno jeden z veliko nerodnostjo. Podčastnik, ki je večkrat oddelek, v katerem se nahaja oni nerodnej, je bil že ves iz sebe, kaj naj naredi s tem človekom, da bo prav sedel na konju. Vse zaman. Na zadnje pa je bilo dosti teh »špasov« — vojaku-novincu. Ko je zopet nerodno jahal in se je gospod »führer« drl nad njim, je pa skočil s konja, pa zopet na konja, stal na konju, jahal, sedeč na zadnjem delu hrbta konjevega, okoli obrnjen, kakor pač delajo jahači v cirkusu. Z odprtimi ustmi so gledali vojaki in podčastnik te »mirakline« in prišlo je na dan, da ta prej tako nerodni jahač je bil jahač v cirkusu. Smejali so se vsi, moštvo in oficirji, sedaj je fant dober jahač.

Tatovi pridno »delajo« po noči tudi v Gorici. Čuli smo te dni, da se klatijo po vaseh bližnje Furlanije, okoli Fare, oglašajo se pa tudi po Gorici. Na Livadi je stal tat na dvorišču mizarja Rjavca ter hotel pobrati nekaj kokoši pa je bil prepoden še o pravem času. R. je sklenil, da rajše z družino doma lepo poje piške mesto da bi jih cvrl ali kam prodal kak ponočni tat. — Neznani tatovi so hoteli ulomiti v mesnico Ad. Urbančiča v ulici sv. Ivana. Kos zidu so porušili, da bi vrgli vrata dol, pa niso nič opravili. Najbrže so jim dišali dobro prekaženi jeziki.

Ranjenec z noči 16. t. m. — Krčmar »al Polo Nord« Kožnar se nahaja še v bolnišnici, ozdravi v kratkem; istotako Suko iz Ločnika; Simonetič iz Dolenj je že šel ozdravljen domov.

Central Blo. — Danes in jutri se pred naša drama »Zadnji akord«. V četrtek in petek se bo prednašala tragedija »Črni pierot«. Oboje krasni deli.

Prosveta

Slovensko gledališče v Gorici. — Za v nedeljo, dne 30. t. m. se pripravlja zanimiva predstava. Sl. občinstvo opozarjamo že danes na to. Natančneje bode razvidno iz plakatov.

Književnost

»Veda«. — 6. (zadnji broj III. letnika) je izšel in se razpošilja začenši z 21. t. m. Je zopet zelo obširen, devet pol, in obsega: Razprave in članki: Odgovori na »Vedino« anketo o Jugoslovanskem vprašanju: Dr. Pavel Turner, Ivan Hribar, Vladimir Knaflič. Dr. Bogumil Vošnjak: Studije k problemu Jugoslovanskega naroda. — Ivan Koštič: O sorodstvenih razmerah Jugoslovancev. — Dr. Ernest Miler: Glavne škole u kriminalnoj znanosti. — Pregledi in referati: Slojstvo, jezikoslovje, zgodovina, umetnost. Dr. Ivan Prijatelj: Nove smeri v ruski poeziji. Milan Šević: Stogodišnjica Petra II. Petroviča Njegoša, vladike Rada. Ivan Koštič: Bibliografske zanimivosti iz reformacijske dobe. Dunajska cesarska akademija znanosti in slavistika. Saša Šantel: O futurizmu in kubizmu. Emil Adamič: Novi Akordi, št. 4. in 5. H. Pajer: Svetovna organizacija duševnega dela. Filozofija, psihologija, pedagogika. Dr. K. Ozvald: Kamenje na vpilo... Nova hrvatska knjiga. Psihologija v boju za svoj obstanek. Zgodovina. Dr. D. Lončar: Dr. Josip Gruden, Zgodovina slov. naroda, 2. zv. 1912. Politična ekonomija. Juraj pl. Tomičič: Carinsko-politički eseji. II. Državna znanost. Dr. Bogumil Vošnjak: Pragmatična sankcija. Politika: O. Nemški znanstveniki o politiki. V. K.: Aus dem Wilajet Kärnten. Publicistika. Dr. D. Vrečko: Slovensko časopisje. V. K.: Preporod. Naša polemika. Beleške. [Mesečnik pravnika društva. Réforme sociale. Archiv f. slavische Philologie. Vladika Rada i Slovenci. Smrekarjeve razglednice. Slovenska Matica. Še praktična beleška. Savremenik. Omladina I. I. — Fran Levstik. Errata].

S tem brojem je zaključen III. letnik te najvažnejše slovenske revije za znanost in kulturo. Letnik obsega (namesto obljubljenih 36) celih 44 pol z izredno bogato vsebino. Vsi važnejši slovenski pisatelji in kulturni delavci so med njegovimi sodrujki. V IV. letniku bo vsebina »Vede« še raznoličnejša in bogatejša in jo vsakomur naitopleje priporočamo. »Veda« je postala najvažnejša revija slovenskega kulturnega življenja.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Ozeljana. — Na Veliki Otavi pri Spacapanu smo imeli predavanje. Prišlo je do 300 ljudi. Predaval je g. dr. Just Bačar iz Gorice o svojih doživljajih v Srbiji za časa vojne. Predavanje je bilo prav zanimivo; vsi poslušalci so s pozornostjo poslušali predavatelja. Hvala mu!

Iz St. Frjana. Dne 9. t. m. se je vršila na tukajšnjem kuracijskem uradu dražba, namreč oddalo se je neko cerkveno premoženje v zakup. Dražbo so vodili cerkveni ključarji in gospod kurat. Pred dražbo so se prečitali pogoji za onega, kateri sprejme cerkveno premoženje v zakup. Pri dražbi je bilo navzočih 10—12 oseb. Prečitano se je tudi, da zakupnik mora dodati zanesljivega poroka in da se pogodba sestavi notarsko. Ali kaj se je zgodilo? Pri dražbi je bil neki pooblaščenec, ki je bil tudi sprejet na zapisnik in je položil svojo kavicjo in je dražil za prejšnjega zakupnika. Naenkrat je vstal jeden izmed ključarjev in rekel, da pooblaščenec ne sme rasti na dražbi, ker prejšnjemu zakupniku se ne more več oddati v za-

kup, ker je zanemarjal zemljišče ali da ni pravilno delal. Ali prejšnji zakupnik je čisto pravilno delal; zato mu je cerkvena oblast plačala še 90 K poboljšanja, za nove vinograde. Kaj pa še? Prejšnji zakupnik je bil povabljen ne ustmeno ampak pismeno, da naj se udeleži dražbe, pri dražbi pa se mu ne zaupa več! Ostalo je zemljišče v zakup konec dražbe L. Marazu. Ali sedaj je bil križ s porokom. Ga ni mogel takoj dobiti, ker ga ni bilo doma, privedel je drugega, tega pa niso sprejeli, pripeljal je še tri druge poroke, tudi zaman. Konečno se je oddalo zemljišče drugemu zakupniku po manjši ceni skoro 40 K, četudi je poroka komaj drugi dan privedel. Čemu treba potem sploh dražbe, če se ve že naprej, komu je namenjen zakup. Ali da se bo tako postopalo z nami, tega ne bomo mirno prenašali!

Iz ajdovskega okraja.

Brje. — (Požar.) V petek zvečer 21. t. m. proti 10 uri ponoči je nenadoma na neznani način izbruhnil ogenj v hiši posestnika Ivana Mihelj (Križnika) pri Miheljih. Ljudstvo se je zbralo na vkup in pridno so gasili, kdor ima kaj razuma in srca do bližnjega. Rešili so živimo, le malo drugega. Omejili so ogenj toliko, da je ostala kuhinja in klet in tik stoječa sosedna hiša. Mnogo škode je nastalo tudi po sosednih strehah, po katerih so gasilci prihajali k ognju. Najbližnji sosednje so pa tudi hiteli meta vse predmete iz svojih shramb iz strahu pred razširjenjem požara, kar je tudi povzročilo mnogo škode na predmetih. Požar je silno divjal, zlasti dokler ni pogorela velika množina sena in druga klaja nad hlevom. Škoda je velika in le srečen slučaj je, da je bila tila noč, ker sicer bi bilo ob vsi vas, ki ima tako tesno zidane hiše. Pogorelec je dober kmet, ki je pa bil za prenizko svoto zavarovan.

Sokolski vestnik.

Javni nastop telovadnega društva Sokol na Dobrovem v nedeljo 16. t. m. se je izvršil v vsakem oziru prav zadovoljivo. Posebno pa je sodelovanje naraščaja in članic bratskega »Sokola« iz Kojkega vseni jako dopadlo. Najprej je nastopilo 9 članov dobrovskega Sokola s prvimi tremi prostimi vajami. Izvajale so se prav dobro. Nato je nastopilo 7 naraščaja iz Kojkega kateri so za precizno izvajane vaje želi vsestransko odobravanje. Za tem nastopilo je 6 članov s IV. in V. prosto vajo, katere so izvajali proti pričakovanju dobro. Pri prvih treh kakor tudi pri nastopu z zadnjimi dvema ni občinstvo štedilo s priznanjem. Nastopile so nato članice 4 po številu. Izvajale so proste vaje jako dobro, za kar so žele mnogo pohvale. Slednjič je nastopila vrsta dobrovskega Sokola na drugo in na bradlji. Ljudstvo je med celim vspešnim pazljivo in z veseljem opazovalo spretnost naših telovadcev ko je njih volja ukazovala telesu. Znalo je priznavati težko ali lahko vajo. Posebno so se dopadle tezne vaje. Dobrovski Sokol je imel spet enkrat hvaležen nastop. Ko je vrsta odkorakala, jo je občinstvo burno aklamiralo z živjo in na zdar Sokol! Pri telovadbi, posebno v začetku ni bilo vdeležbe kakoršne smo se nadejali; posebno so manjkali takšni, o katerih posetu nismo dvomili. Vzrok? — Sokol Dobrovo! Le tako naprej! Bojui se čenprav imaš trdo ledino orati! Bode pa zadoščenje tem večje! Na zdar!

V 8 dneh krog sveta.

Posebna poročila za „PALMA“
tisk Dr. FRITZ KAUTSCHUK.

IV. dan brzojav iz Sidney:
V deželi ljudstvo lepše solnce sije
Potat bode tudi tukaj boljše

Ker predno te kdo tu zakolje
Ti poto »PALMA« prav lepo godlje.

Razne vesti.

Nove plače vojakom in podčastnikom se s 1. januarjem 1914 tako določijo, da bodo dobili naredniki dnevno 70, četovodje 45, desетки 30, poddesetniki 20 in vojaki 16 vin. Četovodjem, desetnikom in poddesetnikom, ki so dobivali dozdaj 48, 36 in 24 vinarjev, se določi tudi sedaj nova plača, a razloček jim še naprej ostane kot osebna doklada, dokler jih ne bodo povišali. Izplačevale se bodo te plače 1. in 11. vsakega meseca za deset dni, 21. vsakega meseca pa še za ostale dni.

Jedilni vozovi na južni železnici. — Uprava južne železnice namerava uvesti pri prvem večernem brzovlaku, ki odhaja iz Trsta, jedilne vozove, a opustiti vsled tehničnih vzrokov pri vlaku, ki odhaja ob 7. uri 20 minut z Dunaja.

Reorganizacija Bosenskih čet. — Z novim letom bo vojna uprava reorganizirala bosenske čete. Dosedanji posebni regimenti bodo odpravljeni in dobijo št. 103 do 106 v skupni armadi. Odpravljene bodo tudi posebne uniforme. Pehota dobi običajne uniforme s čakami, le muslimani bodo imeli še vnaprej fese in bodo tvorili posebne bataljone. Lovci dobe št. 103 c. kr. pešpolka.

(Daje na četrti strani.)

ZAHVALA.

O priliki tragične smrti naše nad vse ljubljene hčere in sestre

Antonije Humar

nam je došlo toliko izkazov sočutja, da se čutimo dolžne izreči tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so nam stali ob strani ob teh žalostnih dneh in spremili drago ranjko v tako obilnem številu na njeni zadnji poti. Obenem se prav pristočno zahvaljujemo vsem blagim darovateljem prekrasnih vencev.

V Gorici 25. nov. 1913.

Žalujoči oče, sestre in brat.

Št. 776.

Razpis.

Občina Kožbana, političen okraj Gradišče razpiše na podlagi projekta izdelanega po c. kr. melioracijskemu uradu v Trstu

Gradnjo vodovoda v Kožbani

proračunjenega na 11.318 K 51 vin.

Gradnja se bode oddala na podlagi enotnih cen, katere imajo ponudniki vstaviti v svoje ponudbene stroškovnike.

Načrti, proračun kakor tudi splošni in posebni gradbeni pogoji so na vpogled v občinski pisarni v Skrljevem.

Pismene ponudbe z 5% varščino v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah je doposlali podpisnemu občinskemu uradu najkasneje do 15. decembra 1913.

Občina si pridržuje pravico popolnoma proste izbire izmed vposlanih ponudb.

Županstvo Kožbana

dne 24. novembra 1913.

Župan: Molar.

Nenavaden spomenik. — Pred Pasteurjevimi zavodom v Parizu stoji spomenik, ki kaže dečka v boju s psom. Če vpraša kdo, kaj pomeni ta spomenik, potem se razvije med starim vratarjem in gostom navadno naslednji razgovor. »Ko je bil ta deček, ki se je imenoval Jupille 12 let star, ga je napadel stekel pes. Dečko se je pa pogumno branil in pobil psa. Bil pa je ugrizen od psa in dobil bi čisto gotovo steklino, da ni v tistem času izumil Pasteur strupa proti steklini. Jupille je bil pacient Pasteurja in ta ga je ozdravil popolnoma, dasiravno je prišel šele po osmih dneh k Pasteurju. V spomin tega dogodka stoji spomenik, ker Jupille je bil tisti dečko.« »In kaj je postal potem Jupille« vpraša gost. Nato se pa nasmehne stari vratar, se odkrije in pravi: »Tisti dečko Jupille stoji pred Vami, jaz sem vstopil v službo k Pasteurju in ostal do danes. Jupille sem jaz.«

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

MIHALJ TURK

priporoča svojo

brivnico Gorica, na Kornu št. 6.

Steckenpferd

Ililjno mlečnato milo

od **Stroha & Co., Tetschen na Labi**
ostane nedosegljivo prej in slej v svoji učinkovitosti proti pegam in je neizogibno potrebno za umno negovanje kože in lepote. To spričujejo priznana pisma, ki nam dohajajo vsak dan. Dobiva se po 80 vin. v lekarnah, mirodnicah in trgovinah s parfumi. Ravno tako izkušena je ililjna kroma „Manera“, ki ohrani damam čudovito nežno roko. Dobiva se v t. b. h. po 70 vin. povsod.

Nasvet šaha. — Lord Suffield, najboljši prijatelj pokojnega angleškega kralja Edvarda, je izdal pred kratkim svoje spomine, kjer so zabilježeni marsikateri zanimivi dogodki iz življenja kralja Edvarda. Ko je bil še Edvard kraljevič, ga je obiskal nekoč tudi perzijski šah in skupno sta potem odšla k lordu Suffieldu. Ko vidi perzijski šah, kako krasno stanovanje ima lord, ves začuden vpraša Edvarda, če je lord tako bogat, da ima tako stanovanje. Ko mu odgovori kraljevič, da to še nič ni proti sijaju, ki je na lordovih gradovih na Škotskem, se nasmehne nakrat šah in vzklikne: »To boste bogati, kadar postanete kralj.« Edvard ga nato začudeno pogleda. Šah pa pokaže na vrat in vzklikne: »Malo ga tam potipate, pa bo!«

Odgovorni urednik in izdajatelj **Ivan Kavčič** v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejalni se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih uspehi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20. 343-2

Franc Mlečnik, ulica Vetturini 3, priporoča svojo krojaško delavnico slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. 363-2

Kadite samo cigaretni papir

Centaur
kjer je najboljši

Sidro-Syrup, Sarsaparilja
compos.
Čistilo krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.

Sidro-Liniment. Capsici compos.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller.
Bolečine olajšujoče mazilo za prohtenje, reumatizem, trganje po udih, itd.
Skladišnica K - 80, 1.40, 2.-.

Sidro - žvepleno - mazilo.
Zelo olajšujoče pri lišaju, solnem teku, itd.
Lonček K 1.-.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno
Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“,
Praga I, Elisabethstrasse 5

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko!
TURŠKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar, varno naložen kot v hranilnici,
POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. decembra 1913! 1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.
Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!
Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno
Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani 5.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji. 347-3

ODLIKOVANO MIZARSTVO

: z električnim mehaničnim obratom :
ANT. ČERNIGOJ
Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove.
Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste.
Zaloga: Strgarskih in rezbarskih izdelkov.

Dijaška kuhinja v Gorici sprejme kuharico

izvežbano, zdravo, ne pod 30 let staro. Zglasiti se je do 25. t. m. vsak dan pri gospej Ivanki Gabrščekovi, Gosp. ul. 7, II. 396-2

Kemlčna tvornica, Traiskirchen pri Dunaju
LIEBLEIN & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorno za vodo samo

STEARIT (obl. savaravano).

Najidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst in za zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto. Malta zmešana s Stearitom ima 50-100% večjo trdnost kakor druge primese. (Uravno preizkušeno). Edina prodaja in zastopstvo:

F. P. Vidic & Komp. — Ljubljana.

Lepo posestvo

po zmerni ceni obstoječe iz hiše, hlevom, dvoriščem, vrtom in 6 njiv zemlje

na prodaj.

Letni pridelek 50 hl vina in obilo sadja. Poizvedbe pri gosp. Antonu Jančič, podžupan v Vederjanu p. Kojsko. 372-2

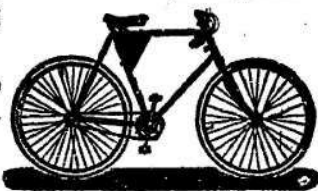

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Alfena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Gorica Iv. Felberbaum Gorica

Corso Jos. Verdi 11 — Via Caserma 15

nasproti izvoznemu trgu.

Velika izbèr izgotovljenih oblek

za moške in dečke

Površne suknje za moške od K 25.— naprej	Obleke za dečke od K 5.50 naprej
Obleke " " " 20.— "	Hlače za moške " " 2.— "
Štajerske jopice " " " 22.— "	Napremoč, pelerine za moške 15.— "

Kakovost izvrstna, kroj eleganten.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 78.
Račun poštna hranilnica št. 837.315.

Na obnem zboru dne 27. aprila 1913. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem se na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podražanja denarja, zvišali so se morale sorazmerno tudi dotedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni določbi se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912.: Zadrugnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022.156 05. — Posojila: 898.203.—. — Rezervni sklad: 125.235 36. — Lastno premoženje: 898.926 76.

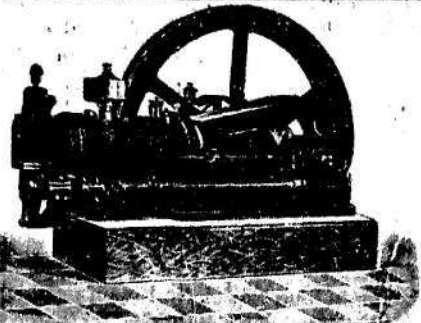
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò šte. 2

Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih naprav vseh vrst in električne luči in moči.

Glavno zastopstvo dražanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od trdke Adolf Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji okrogle žage, vrtniki in izjedati (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletna oprave za mizarske delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtni stroji, izjedati itd.

Proračuni, poudbe in tehnične informacije gratis in franko.